

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí (formulár)

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): II. polrok 2023

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“)

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27117/1>
- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: [LP/2022/42](#)
- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: [979](#) (8. volebné obdobie)

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (nahrad'te rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post JM 10.3.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
38	a)	Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály	zákon č. 79/2015 Z. z. § 77 ods. 3 písm. a)	694 912	-5 734 148	6 429 060
38	a)	Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály – administratívne povinnosti	zákon č. 79/2015 Z. z. § 77 ods. 3 písm. a)	392 880	0	392 880
Celkom				1 087 792	-5 734 148	6 821 940

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (nahradíte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST										EX ANTE ³	EX POST - EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zaradenia do Registra ex post JM 10.3.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. Subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklad y na 1 podnika teľa v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
38	a)	Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály	zákon č. 79/2015 Z. z. § 77 ods. 3 písm. a)	30.06.22	Investori a stavebné spoločnosti	1 637	0	425	694 912	-5 734 148	6 429 060
38	a)	Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály – administratívne povinnosti	zákon č. 79/2015 Z. z. § 77 ods. 3 písm. a)	30.06.22	Investori a stavebné spoločnosti	1 637	0	240	392 880	0	392 880
Celkom								665	1 087 792	-5 734 148	6 821 940

³ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na podnikateľské prostredie (PP) zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplňujúce informácie tak, že môže byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj internetový odkaz na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov. Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 2)
Regulácia č. 38 Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály.
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
<u>Ex ante náklady</u> podnikateľského prostredia sú uvedené vo výške, ktorá bola pre túto reguláciu vyčíslená v ex ante fáze (LP/2022/42). V ex ante fáze boli vyčíslené priame náklady (OUT). Na modelovom príklade 1000 subjektov, ktoré neuložia vzniknuté stavebné odpady a odpady z demolácií na skládke odpadov v množstve 819 164 ton pri zákonnej sadzbe 7 eur za tonu, bolo odhadované, že budú ušetrené finančné prostriedky vo výške 5 734 148 eur (OUT). <u>Kvantifikácia ex post nákladov:</u> Zhodnotenie a recyklácia stavebného odpadu a odpadu z demolácie je priamo spojené so znížením skládkovania odpadu. Pôvodcovia stavebného odpadu a odpadu z demolácie tak nemusia hradiť poplatky za uloženie odpadu na skládku odpadov v prípade jeho zhodnotenia. Oproti ex ante predpokladom v súvislosti s reguláciou vznikli aj <u>administratívne náklady (IN)</u> spojené s tým, že investori a stavebné firmy musia plniť aj všetky povinnosti držiteľa odpadu podľa § 14 ods. 1 zákona o odpadoch. Z dôvodu, že tieto administratívne náklady neboli vyčíslené v ex ante fáze, v Tabuľke č. 1 aj Tabuľke č. 2 sú uvedené na samostatnom riadku. <u>Výpočet nákladov po zavedení regulácie (za rok 2023):</u> <u>Priame náklady:</u> <u>a/ Počet dotknutých subjektov</u> Povinnosť stanovená v § 77 ods. 3 písm. a) zákona o odpadoch sa vzťahuje na stavby nad 300 m² zastavanej plochy. Zo subjektov dotknutých zákonnou povinnosťou boli vylúčení živnostníci a malé podniky, ktoré podľa dostupných údajov zabezpečujú činnosti pre iné podnikateľské subjekty (väčšie stavebné podniky), a preto nevykonávajú zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácií vo vlastnom mene. Pri výpočte počtu dotknutých podnikateľských subjektov neboli k dispozícii údaje o počte stredných a veľkých podnikov v stavebníctve, preto sa vychádzalo z expertného odhadu. Podľa údajov z časopisu Trend (zdroj: https://www.trend.sk/financie/nadej-vzkriesenie-ekonomiky-je-rukach-malych-strednych-firiem-stat-vsak-cakaju-skrty) bolo vypočítané, že v priemere

na Slovensku pôsobilo 3 373 stredných a veľkých firiem z celkového počtu 266 583 aktívnych podnikateľov, čo predstavuje **1,26 %**.

Pri expertnom odhade sa vychádzalo zo zdrojov Štatistického úradu Slovenskej republiky, publikovaných na stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky, kde sú uvedené počty podnikateľov podľa ekonomických činností a kde pri stavebníctve bolo v r. 2023 uvedených 129 903 podnikateľov (rôzne právne formy), pričom sa z uvedeného počtu vypočítal 1,26 %-ný podiel stredných a veľkých firiem, čo predstavuje **1 637 spoločností**.

b/ Pokles stavebného odpadu a odpadu z demolácií uloženého na skládku odpadov po zavedení regulácie (r. 2023)

Pôvodne odhadované celkové množstvo stavebného odpadu a odpadu z demolácií uloženého na skládku (v ex ante fáze): **819 164 t**

Za skládkovanie museli firmy zaplatiť 7 eur za 1 t, čo predstavovalo náklady vo výške **5 734 148 eur**.
(Zdroj: Dôvodová správa k návrhu zákona Slov-Lex: LP/2022/42)

Po zavedení regulácie celkové množstvo stavebného odpadu a odpadu z demolácií uloženého na skládku za rok 2023 pokleslo na **214 302 t**.

Stavebné firmy v r. 2023 museli za odpad platiť cenu 30 eur/t, čo predstavovalo náklady vo výške **6 429 060 eur**.

Z porovnania ex ante a ex post fázy vyplýva pokles skládkovaného odpadu o **604 862 t**.

c/ Výpočet celkovej výšky vynaložených finančných prostriedkov

Nárast nákladov za úhradu skládkovaného odpadu predstavoval v roku 2023 vplyv na podnikateľské prostredie vo výške:

$(214\,302 \times 30) - (819\,164 \times 7) = 6\,429\,060 - 5\,734\,148 = \mathbf{694\,912 \text{ eur}}$. Uvedená suma vyjadruje **rozdiel predpokladaných a reálnych nákladov za uloženie stavebného odpadu na skládku (IN)**.

Administratívne náklady:

Administratívne náklady sú v tabuľkách č. 1 a 2 uvádzané na samostatnom riadku, nakoľko v ex ante fáze neboli predpokladané.

Držiteľ odpadu je povinný podľa §14 ods. 1 zákona o odpadoch plniť evidenčné a ohlasovacie povinnosti v súvislosti s nakladaním s odpadom. Administratívne náklady boli určené na **20 eur mesačne** pre jeden podnikateľský subjekt, a to na základe údajov uvedených *Asociácii priemyselných zväzov a dopravy* v dotazníku k regulácii č. 46 (Povinnosť viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov). Uvedené teda predstavuje náklady 20 eur x 12 = **240 eur ročne pre jeden podnikateľský subjekt**.

Keďže účastník konzultácií vyčíslil administratívne náklady v eurách (nie v počte minút), tieto náklady sú v kalkulačke nákladov (príloha 9b) uvedené medzi nepriamymi nákladmi s mesačnou periodicitou.

Celkovo (pre všetky podnikateľské subjekty) boli administratívne náklady súvisiace s reguláciou vyčíslené na **392 880 eur**.

Zhrnutie:

Po zohľadnení výšky priamych a administratívnych nákladov je možné konštatovať, že zavedenie uvedenej regulácie predstavuje pre dotknuté podnikateľské subjekty nárast výdavkov vo výške **665 eur ročne pre jeden podnikateľský subjekt**, pre celú skupinu dotknutých subjektov vo výške **1 087 792 eur ročne**, hoci sa v ex ante fáze sa predpokladala úspora finančných prostriedkov.

Uvedené bolo spôsobené tým, že poplatok za uloženie predmetného odpadu radikálne stúpol, hoci množstvo uloženého odpadu na skládku odpadov radikálne kleslo. Výpočet skutočných nákladov ovplyvnila aj zmena počtu dotknutých subjektov. Taktiež sa v ex ante fáze nepredpokladali administratívne náklady, ktoré v skutočnosti vznikli.

Uveďte zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):

1. Počet subjektov: stredné a veľké stavebné firmy realizujúce stavby nad 300 m² plochy:
1 637

Zdroj:

Trend link : <https://www.trend.sk/financie/nadej-vzkriesenie-ekonomiky-je-rukach-malych-strednych-firiem-stat-vsak-cakaju-skrty>

Zdroj:

Štatistický úrad Slovenskej republiky link:

http://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/og1006rs/v_og1006rs_00_00_00_sk

2. Množstvo skládkovaného stavebného odpadu po zavedení regulácie (v r. 2023)
214 302 t

Zdroj:

Interné zdroje Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o stavebnom odpade za rok 2023 – evidenčné listy skládok odpadov.

3. Poplatok za uloženie stavebného odpadu na skládku odpadov:
30 eur/t

Zdroj: Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov a podrobnosti súvisiace s prerozdeľovaním príjmov z poplatkov za uloženie odpadov, Príloha č. 2 Položky a sadzby za uloženie priemyselných odpadov na skládku odpadov, položka č. 3

<https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/330/20220701.html#positionY-3657>

Uveďte dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post):

Ak je rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post), vysvetlite dôvod rozdielu. Zároveň vysvetlite rozdiely v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch.

V procese hodnotenia boli zistené rozdiely medzi predpokladanými nákladmi (ex ante) regulácie a skutočnými nákladmi (ex post).

Ex ante náklady na uloženie stavebného odpadu a odpadu z demolácií na skládku odpadov predstavovali -5 734 148 eur a ex post náklady predstavovali 1 087 792 eur, čo znamená že oproti roku 2020 boli skutočné náklady vyššie o 6 821 940 eur.

Dôvodom rozdielu nákladov je výrazné zvýšenie sadzby poplatku za uloženie stavebného odpadu na skládku, aj napriek výraznému poklesu objemu skládkovaného odpadu a tiež rozdielny počet dotknutých subjektov.

Pri výpočte ex ante nákladov gestor vychádzal zo zákonnej sadzby poplatku vo výške 7 eur/t, pri výpočte ex post nákladov musel gestor aplikovať aktuálnu výšku poplatku 30 eur/t.

Rozdielny počet subjektov vyplynul zo skutočnosti, že pri príprave regulácie gestor uvádzal len modelový príklad (1 000 subjektov, ktoré podľa jeho vedomostí dobrovoľne zabezpečili zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácií), zatiaľ čo po nadobudnutí účinnosti hodnotenej regulácie museli tento odpad zhodnocovať a recyklovať všetky dotknuté subjekty, ktorých je, na základe expertného odhadu zo štatistických údajov, **1 637**.

Objem skládkovaného stavebného odpadu oproti r. 2020 v roku 2023 výrazne poklesol o **604 862 t**.

Uveďte vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch:

Ak v ex ante fáze nie sú vypočítané náklady na celé podnikateľské prostredie, tak uveďte „0“.

Ak niektoré náklady regulácie nie sú predpokladané v ex ante fáze vôbec, tiež uveďte „0“ a uveďte prečo.

Gestor pri výpočte ex post nákladov identifikoval aj rozdielny počet subjektov, ktoré sú reguláciou dotknuté. Rozdielny počet subjektov vyplynul zo skutočnosti, že pri príprave regulácie gestor uvádzal len modelový príklad (1 000 subjektov, ktoré podľa jeho vedomostí dobrovoľne zabezpečili zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácií), zatiaľ čo po nadobudnutí účinnosti hodnotenej regulácie museli tento odpad zhodnocovať a recyklovať všetky dotknuté subjekty, ktorých je na základe expertného odhadu bolo 1 637.

Uveďte dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:

V rámci ex ante fázy neboli identifikované administratívne náklady spojené s uvedenou reguláciou. Počas ex post hodnotenia boli identifikované administratívne náklady súvisiace s hodnotenou reguláciou, pričom gestor pri výpočte vychádzal z ex post konzultácií k regulácii č. 46 (Povinnosť viesť a uchovávať evidenciu o druhoch a množstve odpadov). Celkovo boli administratívne náklady súvisiace s reguláciou vyčíslené na 392 880 eur.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Záväzný postup vykonania a povinné obsahové náležitosti vyhodnotenia

Konzultácie s dotknutými podnikateľskými subjektmi a ich zastupiteľskými organizáciami (ďalej len „účastníci“) tvoria povinnú súčasť ex post hodnotenia, keďže patria medzi základné predpoklady jeho užitočnosti (ďalej len „ex post konzultácie“). Hlavným účelom ex post konzultácií je získanie informácií o tom, ako funguje hodnotená regulácia v praxi, aké spôsobuje podnikateľom náklady a aké zmeny podnikatelia navrhujú na zlepšenie dotknutej oblasti podnikateľského prostredia.

Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční ešte pred vykonaním ex post hodnotenia; na dosiahnutie maximálneho efektu sa odporúča ich uskutočnenie aj po vykonaní ex post hodnotenia k jeho predbežnému zneniu.

*Ex post konzultácie gestor právneho predpisu povinne uskutoční vo forme **cielených** ex post konzultácií a zároveň aj vo forme **verejných** ex post konzultácií. Uskutočnenie ex post konzultácií je možné aj elektronicky, a to prostredníctvom e-mailovej komunikácie. Gestor právneho predpisu na vykonanie cielených ex post konzultácií priamo osloví účastníkov.*

Zároveň gestor právneho predpisu na vykonanie verejných ex post konzultácií zašle ministerstvu hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií na adresu expost@mhsr.sk.

*Ministerstvo hospodárstva informáciu o začatí ex post konzultácií zverejní na svojom webovom sídle počas obdobia určeného gestorom právneho predpisu, ktoré však **nemôže byť kratšie ako štyri kalendárne týždne**. Ministerstvo hospodárstva zároveň zašle internetový odkaz gestorovi právneho predpisu.*

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:
<u>Verejné ex post konzultácie</u> prebiehali v čase od 14.12.2023 do 26.01.2024 a boli vykonané formou zverejnenia dotazníka. Do verejných ex post konzultácií sa zapojila spoločnosť STRABAG s.r.o. V rámci <u>cielených ex post konzultácií</u>, ktoré prebiehali v čase od 31.01.2024 do 09.02.2024, boli oslovené <i>Národná diaľničná spoločnosť</i>, a. s. a <i>Zväz stavebných podnikateľov Slovenska</i>, združujúci hospodárske podnikateľské subjekty pôsobiace v činnostiach súvisiacich so stavebníctvom. Subjekty oslovené v rámci cielených ex post konzultácií nezaslali gestorovi regulácie vyplnené dotazníky a ani ho iným spôsobom v danej veci nekontaktovali.
Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:
Súčasný znenie hodnotenej regulácie je vyhovujúce. Pri súčasnom nastavení cien za zneškodňovanie odpadov (skládkovanie) je oveľa viac motivujúce zabezpečiť prioritne materiálne zhodnotenie odstránených stavebných materiálov a stavebných odpadov a odpadov z demolácií (recyklácia, opätovné použitie, selektívna demolácia a pod.).
Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:
Pri menších stavbách a v závislosti od konkrétnej lokality môže byť problém s nájdením vhodných recyklačných kapacít pre daný druh odpadu. Pri veľkých infraštruktúrnych projektoch je problém najmä s veľkými objemami výkopovej zeminy, či zeminy a kameniva (17 05 04 a 17 05 06). V danom prípade ide najmä o vzdialenosť lokalít s platnými oprávneniami na spätné zasypávanie (R5) a byrokráciu s tým spojenú (aj keď po zavedení „vedľajšieho produktu“ sa možnosti na umiestnenie zeminy zvýšili). Najmä u investorov a projektantov väčších infraštruktúrnych projektov by bolo vhodné zvýšiť povedomie o včasnej príprave plôch pre skladovanie výkopovej zeminy pre pôvodcu odpadu (§ 97 ods. 1 písm. u), aby sa mohli zhotovovatelia od začiatku venovať realizácii stavebných prác a aby v konečnom dôsledku došlo k naplneniu významu predmetných ustanovení zákona o odpadoch (aby dochádzalo k flexibilnému premiestňovaniu vytťaženej zeminy z jedného projektu na druhý). Účastník tiež uviedol, že pri nastavení cien za umiestňovanie stavebných odpadov na skládky odpadov a zohľadnení ďalších nákladov (poplatky do Environmentálneho fondu, náklady spojené s dopravou, či manipulačné a iné prevádzkové náklady prevádzkovateľov skládok), je ekonomicky výhodnejšie zabezpečiť recykláciu, materiálne zhodnotenie stavebných odpadov, nakoľko drvenie a triedenie stavebných odpadov sa pohybuje vo výške cca 5 - 7 eur bez DPH/t). Nová právna úprava však umožnila pri odstránených stavebných materiáloch zostať v režime „vedľajšieho produktu“, a to sa ukazuje z ekonomického hľadiska ešte výhodnejšie.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Zapojený podnikateľský subjekt nenavrhol žiadnu zmenu hodnotenej regulácie.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:

Zapojený podnikateľský subjekt nenavrhol zmenu aplikačnej praxe; úvaha o zvyšovaní povedomia investorov o tom, že zeminu majú uskladiť v blízkosti zhotovovanej stavby nie je vecou aplikačnej praxe, ale vecou dohody dvoch podnikateľských subjektov, do ktorej nemôže gestor zasahovať.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch:
Vzhľadom na absenciu návrhov na zmenu hodnotenej regulácie, gestor návrhy na zmeny v právnych predpisoch nevyhodnocoval.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:
Vzhľadom na absenciu návrhov na zmenu aplikačnej praxe, gestor návrhy na zmeny aplikačnej praxe nevyhodnocoval.

Lehota na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky sa predlži o jeden kalendárny polrok, ak podnikateľské subjekty počas tejto lehoty neprejavia záujem o ex post konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu, alebo o ex post konzultácie prejavia záujem až po ich opakovaní. V takomto prípade gestor právneho predpisu v lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia podľa bodu 10.6. jednotnej metodiky zašle ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk oznámenie o tejto skutočnosti, ktorú ministerstvo hospodárstva vyznačí v Registri ex post.

Povinnosť vykonať ex post hodnotenie zaniká po tom, čo podnikateľské subjekty ani v predĺženej lehote na vykonanie povinnosti ex post hodnotenia opakovane neprejavia záujem o ex post konzultácie, a to aj napriek ich cielenému osloveniu. Gestor právneho predpisu oznámi skutočnosť podľa predchádzajúcej vety ministerstvu hospodárstva na adresu expost@mhsr.sk, ktoré ju po jej overení vyznačí v Registri ex post.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Vypracujte pre každú reguláciu osobitne odpovede na nasledujúce otázky:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 1).
Regulácia č. 38 Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály.
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?
Stavebné odpady a odpady z demolácií predstavujú dlhodobu najvýznamnejší odpadový prúd z hľadiska produkcie odpadov. Zároveň sú špecifické svojím vysokým potenciálom opätovného použitia a recyklácie, vrátane nahradzovania veľkého množstva primárnych surovín. Z Plánu obnovy a odolnosti, komponent 2 – Obnova budov, reforma 3 – Reforma nakladania so stavebným odpadom vyplýva povinnosť zabezpečiť recykláciu najmenej 70 % (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácií, ktorý vznikne počas stavby alebo demolácie.

Posudzovaná regulácia v nadväznosti na vyššie uvedené rozšírila rozsah povinností pre oblasť nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií, a to aj prostredníctvom doplnenia cieľa odpadového hospodárstva v oblasti stavebného odpadu a odpadu z demolácie (príloha č. 3 zákona o odpadoch) pre pôvodcu stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý je povinný zabezpečiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu a odpadu z demolácie vrátane spätného zasypávania ako náhrady za iné materiály v jednotlivom kalendárnom roku najmenej na 70 % hmotnosti takéhoto odpadu. Stanovenie uvedeného cieľa pre pôvodcu stavebného odpadu a odpadu z demolácie nie je náhodné; predmetný cieľ bol delegovaný na pôvodcu odpadu preto, že len pôvodca stavebného odpadu a odpadu z demolácie môže zabezpečiť ďalšie nakladanie s ním a zároveň musí pri kolaudácii preukázať spôsob nakladania so stavebným odpadom a odpadom z demolácií. Uvedená povinnosť je záväzná pri realizácii stavieb s rozlohou vyššou ako 300 m² zastavanej plochy. Oslobodenie stavieb nedosahujúcich uvedenú zastavanosť je výsledkom diskusie k vzniku odpadov pri stavbách menšieho rozsahu (rodinné domy, jednoduché stavby, bytové budovy) a možnostiam ich reálnej recyklácie.
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?
Hlavným cieľom posudzovanej regulácie je zvýšiť potenciál obehovej ekonomiky v oblasti stavebného odpadu a sektoru stavebníctva, čo bude viesť k vyššej miere recyklácie a predchádzaniu vzniku stavebného odpadu. Aj ex post hodnotením bolo zistené, že po zavedení regulácie pokleslo množstvo skládkovaného stavebného odpadu. Cieľ regulácie je v plnej miere naplnený.
Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?
Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako gestor regulácie nemá žiadne informácie o výskyte nepredvídaných vplyvov regulácie na podnikateľské prostredie, avšak počas ex post hodnotenia identifikovalo administratívne náklady, ktoré neboli v ex ante fáze pre túto reguláciu vyčíslené.
Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?
Áno, regulácia je stále opodstatnená.
Alternatívne riešenia z pohľadu gestora: <i>Je možné dosiahnuť cieľ hodnotenej regulácie jej zmenou alebo zmenou aplikačnej praxe (bez zmeny regulácie) tak, že menej zaťažuje podnikateľské prostredie? (t. j. spôsobuje nižšie náklady, nižšie bariéry vstupu na trh, nižší negatívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť a pod.)</i>
Cieľ hodnotenej regulácie sa nedá dosiahnuť zmenou regulácie, prípadne zmenou aplikačnej praxe.
Výsledok ex post hodnotenia - návrh:
☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
<i>Ak navrhujete reguláciu upraviť, tak uveďte ako, akých právnych predpisov (vrátane súvisiacich právnych predpisov) sa úprava dotkne a k akému dátumu účinnosti.</i> <i>Ak navrhujete reguláciu zrušiť bez náhrady, tak k akému dátumu účinnosti?</i> <i>Ak navrhujete upraviť aplikačnú prax, tak uveďte ako a k akému termínu.</i>

Ak navrhujete reguláciu ponechať bez zmeny, tak uveďte dôvod.

Aplikačná prax preukázala splnenie cieľov regulácie, spočívajúcich v zhodnotení stavebného odpadu a odpadu z demolácií, ktoré sú následne použité ako náhrady za iné materiály.

Regulácia zároveň zabezpečuje zníženie miery skládkovania stavebného odpadu a odpadu z demolácií, ako aj plnenie cieľov obehového hospodárstva.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v Tabuľke č. 1: *Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií* (ďalej len „tabuľka č. 1“) a v Tabuľke č. 2 *Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante)* (ďalej len „tabuľka č. 2“) doplnil požadované údaje. Tabuľku č. 1 a tabuľku č. 2 gestor skopíroval z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. Predpokladané náklady regulácie na podnikateľské prostredie boli vyčíslené ako úspora vo výške -5 734 148 eur (out). Skutočné náklady gestor vyčísľil konkrétnou sumou vo výške 694 912 eur (in) ako priame náklady vo forme poplatkov za uloženie stavebného odpadu na skládku odpadov a zároveň boli pripočítané administratívne náklady vo výške 392 880 eur. Celkové ex post náklady sú vo výške 1 087 792 eur, pričom uvedená suma bola oproti ex ante nákladom vyššia o 6 821 940 eur. Časť *Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante* gestor kompletne vyplnil. Výpočet vplyvov na podnikateľské prostredie bol vypracovaný na základe uvedeného spôsobu, pričom gestor uviedol zdroje počtosti vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky. Gestor ako dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi (ex ante) a zistenými nákladmi (ex post) uvádza zmenu sadzby poplatkov za uloženie stavebného odpadu (zvýšenie poplatku zo 7 eur/t na 30 eur/t). Gestor zároveň pri výpočte ex post nákladov identifikoval zmenu v počte dotknutých subjektov oproti ex ante analýze. Ex ante analýza vychádzala z modelového príkladu na 1 000 subjektoch, pričom pri ex post hodnotení bol počet všetkých dotknutých subjektov podľa interného expertného odhadu stanovený na 1 637 subjektov. Nepredpokladané náklady v ex ante fáze neboli gestorom identifikované. Výsledky kvantifikácie ex post nákladov boli ovplyvnené aj zmenou objemu skládkovaného stavebného odpadu v r. 2023, podľa interných zdrojov MŽP SR, a započítaním administratívnych nákladov stavebných firiem vo výške 392 880 eur, identifikovaných v rámci ex post fázy.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), a to nad rámec minimálnej časovej požiadavky (v trvaní 6 kalendárnych týždňov). Gestor v rámci ex post konzultácií vykonal aj cielené ex post konzultácie formou cieleného oslovenia vybraných subjektov, avšak oslovené subjekty gestorovi neodpovedali a nezaslali vyplnené dotazníky. Počas trvania ex post konzultácií sa zapojil len 1 podnikateľský subjekt (ďalej len „účastník“). V rámci ex post konzultácií boli vznesené pripomienky účastníka voči hodnotenej regulácii a voči jej výkonu a fungovaniu v praxi, ktoré gestor uviedol v príslušnom textovom poli. Účastník v rámci ex post konzultácií neposkytol žiadne alternatívne riešenia.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia, vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstata riešeného problému boli gestorom adekvátne definované. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Vo veci splnenia jej cieľov určených v ex ante doložke vybraných vplyvov gestor uvádza, že cieľ regulácie je v plnej miere naplnený. Ako nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie gestor označil administratívne náklady, ktoré v ex ante fáze neboli vyčíslené. Existencia regulácie je podľa gestora naďalej opodstatnená, pričom jej cieľ nie je možné dosiahnuť zmenou regulácie, prípadne zmenou aplikačnej praxe a preto nie sú uvedené žiadne alternatívne riešenie. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to reguláciu ponechať.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)

Regulácia č. 38

Zabezpečiť zhodnotenie a recykláciu stavebného odpadu z demolácie vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály

Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Hodnotená regulácia podľa § 77 ods. 3 písm. a) rozšírila rozsah povinností pre oblasť nakladania so stavebnými odpadmi a odpadmi z demolácií (ďalej len „stavebného odpadu“), a to pre pôvodcu stavebného odpadu, čo predstavuje dôležitý krok k zefektívneniu nakladania so stavebnými odpadmi. Rozšírenie povinností pre pôvodcu stavebného odpadu vychádza z potreby znížiť množstvo skládkovaného odpadu a podporiť udržateľné hospodárenie v stavebníctve. Pôvodca stavebného odpadu je pri stavbách nad 300 m² zastavanej plochy povinný zabezpečiť prípravu stavebného odpadu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu, vrátane zasypávania ako náhrady za iné materiály, v jednotlivom kalendárnom roku (v zmysle reformy POO najmenej 70 % hmotnosti takéhoto odpadu). Stanovený cieľ bol delegovaný na pôvodcu odpadu preto, že len pôvodca stavebného odpadu môže zabezpečiť ďalšie nakladanie a zároveň musí pri kolaudácii preukázať spôsob nakladania s týmto odpadom. Hlavným cieľom hodnotenej regulácie je zvýšiť potenciál obehovej ekonomiky v oblasti stavebného odpadu a sektore stavebníctva, čo má viesť k vyššej miere recyklácie a predchádzaniu vzniku stavebného odpadu.

Podľa účastníka ex post konzultácií je regulácia vyhovujúca, pri súčasnom nastavení cien za zneškodňovanie odpadov (skládkovanie) je oveľa viac motivujúce zabezpečiť prioritne materiálne zhodnotenie odstránených stavebných materiálov (ako „vedľajšieho produktu“) alebo stavebných odpadov (recyklácia a pod.). Pri menších stavbách a v závislosti od konkrétnej lokality účastník upozornil na možný problém s nájdením vhodných recyklačných kapacít pre daný druh odpadu. Pri veľkých infraštruktúrnych projektoch je problém najmä s veľkými objemami výkopovej zeminy, či zeminy a kameniva, preto by bolo vhodné zvyšovať povedomie o včasnej príprave plôch pre skladovanie výkopovej zeminy pre pôvodcu odpadu, aby sa mohli zhotovovatelia od začiatku venovať realizácii stavebných prác.

Stavebné firmy považujú za ekonomicky výhodnejšie stavebný odpad recyklovať alebo inak materiálovo zhodnotiť, ale najmä nakladať so stavebným odpadom v režime „vedľajšieho produktu“. Na vývoj cien nákladov pri nakladaní so stavebnými odpadmi pri recyklácii (drvičky) má vplyv skôr lokalita (región) – čiže dostupnosť recyklačných kapacít (konkurencia), či inflácia (cenové výkyvy vstupných nákladov, palív pre prevádzkovateľov drvičiek, triedičiek).

Predmetná regulácia je z pohľadu gestora opodstatnená, aplikačná prax preukázala splnenie cieľov regulácie spočívajúcich v zhodnotení stavebného odpadu, ktorý je následne použitý ako náhrada za

iné materiály. Regulácia zároveň zabezpečuje zníženie miery skládkovania stavebného odpadu, ako aj plnenie cieľov obehového hospodárstva.

Regulácia bola na ex post hodnotenie zaradená podľa bodu 10.3 písm. a) Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov s cieľom porovnať predpokladané náklady vyčíslené v ex ante fáze so skutočnými nákladmi regulácie na podnikateľské prostredie. V prípade danej regulácie v ex ante fáze bola vyčíslená úspora nákladov vo výške -5 734 148 eur, pričom v ex post fáze boli náklady vyčíslené vo výške 1 087 792 eur. V skutočnosti teda neprichádza k plánovanej úspore nákladov podnikateľského prostredia, čo je spôsobené najmä výrazným nárastom poplatku za uloženie stavebného odpadu na skládku, aj keď množstvo stavebného odpadu uloženého na skládky výrazne pokleslo. Napriek uvedenému konštatujeme, že uvedená regulácia splnila svoje ciele a pozitívne ovplyvnila podnikateľské prostredie.

Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:

Alternatívne riešenia neboli v rámci ex post hodnotenia vypracované.

Odporúčenie:

☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady

☐ upraviť aplikačnú prax

Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:

Ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu ponechať a to z dôvodu zhody stanoviska vecného gestora so závermi z konzultácií.

Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:

Pri regulácii boli predpokladané (ex ante) náklady vyčíslené na sumu -5 734 148 eur (OUT) a skutočné (ex post) náklady na sumu 1 087 792 (IN) eur. Rozdiel medzi nákladmi predstavuje sumu 6 821 940 eur, čo je nárast o 119 % v porovnaní s predpokladanými nákladmi.

Vzhľadom na skutočnosť, že kvantifikovaný rozdiel je väčší ako 20 % a zároveň vyšší ako 10 000 eur, na uvedený rozdiel sa vzťahuje Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov v zmysle bodu 6.13 Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov a bude pripísaný na virtuálny účet gestora právneho predpisu po započítaní výsledkov ex post hodnotenia nasledovne:

Č. regulácie	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Kvantifikovaný rozdiel v €	Kvantifikovaný rozdiel v %	Pripísanie rozdielu na virtuálny účet gestora
38	1 087 792	-5 734 148	6 821 940	119%	6 821 940 do IN